UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordininariae in exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria iurisdictione

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S. Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, & singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Decisio LXI. Expenditur facultas Conservatorum, præsertim Relgionis Jesuitarum, illarumque auctoritas declaratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-61921

Visual Library

DECISIO LXI.

Expenditur facultas Conſervatorum, præſertim Religionis Jeſuitarum, illarumque auctoritas declaratur.

R.P.D. ALBERGATO.

Turritana Conſervatoriæ.

Veneris 15. *Junii* 1668.

SUMMARIUM.

1 *Conſervatorum auctoritas ſe extendit tantum ad manifeſtas injurias & violentias.*

2 *Facultas Conſervatorum Societatis Jeſu extenditur etiam ad cauſas judiciales.*

3 *Jeſuitæ in cauſis paſſivis conveniri debent coram Conſervatoribus.*

4 *Secus in cauſis activis.*

3 *Conceſſio eligendi Conſervatorem intelligitur ad terminos* cap.1.& ult.de offic.deleg.lib.6.

6 *Patres Societatis Jeſu juxta Gregorianam conſtitutionem in cauſis tantummodo in quibus ſunt rei, poſſunt ſibi Conſervatores eligere.*

7 *Regulares quicunque poſſunt ſibi hodie Conſervatores eligere in cauſis in quibus ipſi ſunt rei.*

Conſtitutio Gregoriana ſuper auctoritate Conſervatorum declaratur.

9 *Cauſæ Viduarum an comprehendantur in facultatibus Conſervatorum.*

10 *Pontifices non cenſentur derogaſſe Conciliis generalibus & præſertim Tridentino, niſi facta ſpeciali mentione.*

11 *Concilium Lugdunenſe non comprehendit regulares, & qualiter.*

12 *Sac. Concil. Trident. cap.* 14. *ſeſſ.* 7. *de reform. in quibus caſibus procedat.*

13 *Præſcriptio quadragenaria quatenus præjudicet Religioſis, qui per dictum tempus nunquam elegerunt Conſervatores.*

14 *In facultativis attenditur præſcriptio quadragenaria, quoties concurrit factum contrarium.*

15 *In facultativis nunquam præſcribitur, niſi concurrat prohibitio & acquieſcentia.*

16 *Præ-*

16 *Præſcriptio etiam immemorabilis non attenditur ubi quis habet privilegium faciendi & quoties non fecerit, quoad ipſum jus commune ſervetur.*

17 *Centenaria præſcriptio requiritur adverſus regulares.*

Privilegium conceſſum Religioſis ſtante communicatione privilegiorum, non amittitur per non uſum etiam longiſſimum. eod. num. 17.

18 *Decreta Sac. Congregationis Concilii admittunt jus eligendi & alendi conſervatores, dum ab illorum ſententiis etiam non manifeſte injuriis appellationes admittunt.*

AD reprimendos Conſervatorum abuſus eorumque minus legitimam authoritatem, quâ ſe in cauſis quibuſcunquē etiam judicialem indaginem requirentibus ingerebant, ſanxerunt Innocentius & Bonifacius Pontifices eorum jurisdictionem

1 ac poteſtatem ſe extendere tantummodo ad cauſas manifeſtæ injuriæ ac violentiæ defendendas, in aliis verò nequaquam ſe intromittere poſſe ſub pœna nullitatis, & ſuſpenſionis ab officio, & prout in eorum decretalibus, *cap. 1. & ulti, de off. deleg. in 6.*

Sed Pius V. & Gregorius XIII. ſpecialibus favoribus Societatem Jeſu proſequi

2 ſequi volentes, eidem conceſſerunt in quibuslibet cauſis tam civilibus, quam criminalibus ac mixtis etiam in eis, in quibus ipſi Actores vel Rei forent, ſibi Conſervatores aſſumere poſſe, qui quidem in requirentibus judicialem indaginem ſummariè de plano, & ſine figurâ judicii procederent; in aliis vero, prout earum qualitas exegiſſet, ut ex amplo privilegio Pii V. extenſo in forma *rationi congruit* per eundem Gregorium XIII. in prima ab eo edita Conſtitutione *in Bullario Tomo 2. folio 273.*

Subortis verò nonnullis abſurdis & inconvenientibus circa hujuſmodi conſervatorum electiones Gregorius XV. eas revocavit, nullaſque ac invalidas reddidit, etiamſi vigore quarumcunque litterarum, & quorumlibet privilegiorum emanaſſent, ſtatuendo in futurum, ut Conſervatores eligi ac nominari non poſſent, niſi qualitates in dicta Conſtitutione Bonifacii VIII. deſcriptas haberent, idque fieret infra duos menſes à Regularibus exiſtentibus in Italia; extra Italiam verò infra ſex, aliàs eo tempore elapſo quamdiu Conſervatores non elegerint, coram ordinario conveniantur. Inter cætera diffiniendo ac ſpecialiter ordinando prædictos Regulares, cæteraſque perſonas ab eo nominatas conveniri quidem, ac trahi debere coram ipſis conſervatoribus, ſed alios convenire ac trahere non poſſe, ita ut in cauſis in quibus Rei extiterint, ut ſunt verba *Conſtitut. 9. in ordine in Bullario Tom. 3. fol. 288.*

Igitur occaſione litis motæ de anno 1664. coram Domino Archiepiſcopo Turritano per quamdam Viduam de Anſald ſuper immiſſione domus à Collegio

Societa-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Societatis Jeſu Illius civitatis poſſeſſo, elegerunt Patres in eorum conſervatorem Ar-
chipresbyterum Cathedralis, qui ſtatim inhibendo Archiepiſcopo ne judicium pro-
ſequeretur, cauſam dedit, ut eo non deſiſtente, Patribuſque ab ulteriori proceſſu ap-
pellantibus, ego in vim commiſſionis inhibuerim, dederimque dubium, an & in
quibus cauſis competat Patribus jus eligendi conſervatorem, à Dominis modo in-
fraſcripto reſolutum.

Prima pars dubii, an ſcilicet Patribus competat hoc jus eligendi, non fuit in
controverſiam deducta, & clarè patet ex d. conſtitutione Gregorii XV. §.6. Secun-
dæ verò reſolutio colligitur ex §.9. ejuſdem conſtitutionis, ubi cauſæ activæ diſtin- 3
guuntur à paſſivis, ut in his Patres valeant, imò debeant conveniri coram eorum
Conſervatoribus; in iis verò, in quibus videlicet ſunt Actores, nequaquam alios
convenire aut trahere poſſint, adimens proinde in hoc caſu Conſervatoribus om- 4
nimodam facultatem ac juriſdictionem, ut ibi litteraliter advertitur, & in ſimili ad-
vertit *Rota coram Ubaldo deciſ.239.num.2. Lezana in ſumm. Tom.2.cap.10.num.24.*
Barboſa de offic. & poteſt. Epiſc. alleg.106.num.52. Peyrin. ad Conſtit. 5. Gregorii XV.
Tom.2.num 48. Fagnan. in cap. Tuarum num.23. de privileg.

Non obſtat quod in hac conſtitutione fuerint revocatæ omnes conſervatoriæ,
& redactum jus ad terminos ſupramemoratæ Decretalis Bonifacii VIII. dumque 5
propterea in hac Bullâ Gregorii XV. non exprimitur in quibus cauſis Conſervato-
res procedere poſſint, id intelligi debeat in cauſis manifeſtæ injuriæ & violentiæ, non
autem judicialē indaginem requirentibus juxta ejuſdem decretalis præſcriptum, *Abb.*
conſ.100.n.3.par.1. Ricc. deciſ. Neapol.258. per tot. præcipuè nu.8.par.2. & deciſ.191. nu.
4. & 5.par.3. Monet. de conſervat. cap.7.num.84. & ſeqq.

Quia viſum fuit hanc Gregorianam conſtitutionem ſe referre ad Bonifacia-
nam tantummodo circa perſonas eligendas ut in §.1. ibi: *Decrevit ut judices conſer-*
vatores eligi, nominari, aut deputari non poſſint, niſi habeant qualitates requiſitas & de-
ſcriptas in conſtitutione Bonifacii VIII. &c. ita ut vel dignitate eccleſiaſtica præditi, vel
perſonatum obtinentes, vel Eccleſiarum cathedralium Canonici exiſtant. de cæteo mo-
dificaſſe in hoc Pianum privilegium, ut ubi primum Patres in omnibus cauſis, etiam 6
in quibus Actores exiſterent, poterant ſibi Conſervatores eligere, & adire, nunc in
cauſis ſolum ubi ſunt rei, id facere poſſint, ut in ſpecie tradit *Peyrin. ad d. conſtit. 2.*
Gregor. Tom.2.§.6.num.50. ubi quod hodie regulares in omnibus cauſis, in qui-
bus rei exiſtunt, etiamſi non agatur de manifeſtis injuriis, poſſunt ac debent conve-
niri coram eorum Conſervatoribus; imò ſecundum eum reſtrictio conſtitutionis 7
ad Reos tantum, procedit reſpectu aliarum cauſarum, non autem ubi agitur de ma-
nifeſtis injuriis, in quibus videtur regulares eos adire poſſe etiamſi Actores ſint,
quaſi cauſa ad injuriam provocati ac violentiam paſſi propius dicatur paſſiva, quàm

8 activa, & dum in eadem Gregoriana derogatur contrariis quæ adverſantur, [illegible]
ſuo robore manentibus, clarum fit, omnes cauſas ſive civiles, ſive criminales, [illegible]
mixtas dummodo paſſivas inractas remanere, utpote in nihilo d. Conſtitutioni [illegible]
verſantes, ut bene explicat *Fagnan. in d. cap. Tuarum. numero 23. de pri-*
vileg.

9 Minus obſtat, quod conſtitutio in omnem caſum non comprehendat [illegible]
Viduarum cognoſcendas coram ordinariis, non autem coram Conſervatoribus [illegible]
præſcriptum Concilii Lugdunen. *in cap. Volentes de privil. in 6.* confirmati ac [illegible]
cialiter innovati à Tridentino *in cap. 14. ſeſſ. 7. de reform. & notavit Barboſa de Epiſ-*
01 *cop. alleg. 106. num. 43.* Quorum Conciliorum diſpoſitionibus non cenſeantur [illegible]
memorati Pontifices derogaſſe, niſi ſpeciali facta mentione, *ad cap. ex parte [illegible]*
Capell. Monach. Gonzal. ad regul. 8. Gloſſ. 58. numer. 103. & pluries [illegible]
vit Rota, ſignanter coram Cavalerio deciſ. 101. numer. 2. & coram Durano deciſ. [illegible]
numero 31.

11 Quia reſponſum fuit quoad d. Concilium Lugdunen. jam Sacram Congre-
gationem declaraſſe non comprehendere Regulares, ut teſtatur *Carpal. de [illegible]*
regul. cap. 17. dub. 269. quò verò ad Tridentinum ipſius diſpoſitionem [illegible]
tantum in cauſis miſerabilium perſonarum vertentibus cum Monachis ſeu Regu-
12 laribus extra clauſtra degentibus, ut ad litteram loquitur *Text. & advertit idem [illegible]*
boſa loco ſuprà allegato & clarius in Collectan. ad Concil. ſub numer. 2. poſt Narbon. [illegible]
lib. 1. recompil. tit. 4. l. 59. Gloſſ. 1. numer. 230. qui pariter reſolutionem Sacræ Con-
gregationis refert *Novar. in lucerna regul. verb. cauſa num. 3. & 4. alioſque ibi [illegible]*
gatos. & reſpondit etiam Rodriq. quæſt. regul. Tom. 1. quæſt. 65. art. 13. verſ. [illegible]
ſupradictis.

Denique non obſtat quod Patres nunquam uſi fuerint hujuſmodi privilegio,
præſertim in civitate Turritanâ, imò contrarium ſervatum fuerit, dum in omnibus
cauſis etiam manifeſtæ injuriæ ſemper proceſſum fuit coram ordinario, ut liquet
13 datis per d. Dominum Archiepiſcopum *in Summario num. 1.* quo ſtante intrat qua-
dragenaria præſcriptio. *Natta conſ. 636. num. 97. Maſtrill. deciſ. 56. num. 1. Rota deciſ.*
139. num. 12. par. 2. diverſ. non obſtante quod verſemur in facultativis, dum ultra non
14 uſum concurrit etiam factum contrarium, *eadem Rota coram Eminentiſſimo Otto-*
bono deciſ. 175. num. 8. & 9. & deciſ. 229. num. 3. & in recent. deciſ. 285. num. 21. & ſeq.
par. 9. ubi etiam diſtinguitur jus facultativum abſolutum, à jure facultativo alte-
rius præjudicium tangente, quale dicitur jus de quo agitur, veluti lædens jus ordi-
narii, ut quidquid ſit in primo caſu, in ſecundo per non uſum amittatur, *ut ibi*
ſub num. 23.

15 Namque placuit duplex reſponſio, prima, quod in hujuſmodi actibus faculta-
tivis nunquam præſcribitur, niſi cum non uſu concurrat prohibitio cum ſubſecutâ
acquie-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

acquieſcentia *juxta Gloſſ. celebrem in l. Qui luminibus de ſervit. ruſtic. præd. Rota deciſ.*
530. num. 2. & 3. par. 2 & coram Merlino deciſ. 106. num. 8. & ſeqq. & nuper fuit dictum
in Novarien. Parochialium 13. currentis menſis. §. vel dicta obſervantia, coram me. at-
tentis maximè verbis ſupra relatis ibi: *quamdiu Conſervatores non elegerint, coram*
ordinario conveniantur, quæ videntur omnem præſcriptionem ſuſpendere ac condi- 16
tionalem reddere Ordinariorum juriſdictionem, quo caſu nec etiam applicantur
termini præſcriptionis immemorabilis *Cyriac. controverſ. 667. num. 27. Rota in re-*
cent. deciſ. 410. num. 29. par. 9. & cenſuit Sacra Congregatio Concilii ſub die 18. Sep-
tembris 1627.

Secunda, quod adverſus regulares requiratur Centenaria, & quod ſtante mu- 17
tuâ communicatione privilegiorum inter religiones, privilegium conceſſum ordini
per non uſum etiam longi temporis non amittatur, ut latè firmavit *Rota in Januen.*
privilegii coram Royas deciſ. 327. num. 8, confirmata in recent. deciſ. 337. numer. 22. par.
10. & apud Paſqual. quæſt. canonic. 339. num. 22. 30. & 45. cent. 4.

Decreta vero Sacræ Congregationis Concilii nuper emanata in cauſa Algaren.
juriſdictionis, quæ pariter à D. Archiepiſcopo objiciebantur, potius videntur ſuppo- 18
nere jus eligendi Conſervatores, dum ab eorum ſententiis tam in cauſis manifeſtæ
injuriæ, quam in aliis appellationem admittunt:

Et ita utraque parte informante &c.

Ad Quæſt. 50. *Additio.*

QUoad quæſtionem, an lex uſu non recepta liget, opinio negativa, quam tenet D. Auctor hoc loco *num. 8. & ſeqq.* etſi probabiliter à pluribus defendatur, contraria tamen affirmativa verior & communior videtur, nempè legem ſufficienter promulgatam obligare ſine populi acceptatione, quæ ad ejus ſubſtantiam non requiritur. *Ita Hoſtien. in c. Treugas nu. 7. de treug. & pace. Cardin. in proœm. Clement. verbo Univerſitati in 2. quæſt. Silveſt. verb. Lex quæſt. 6. & poſt alios Suarez de legib. lib. 3. cap. 19. Layman. in Theol. mor. lib. 1. tract. 4. cap. 3. num. 1. plenè Fagnan. in d. cap. Treugas à num. 48.* & iſtam opinionem probavit *Rota coram Caval. deciſ. 77. nu. 3. & ſeqq. & in recent. deciſ. 356. num. 7. & 8. par. 1. & deciſ. 260. num. 15. par. 17.* in quibus etiam habes, qualiter contra conſtitutiones Eccleſiaſticas introduci poſſit contrarius uſus.

Proximè ad materiam noſtram quæritur, an privilegia exemptionum, quæ hodie conceduntur à Papa, ſemper intelligi debeant ſecundum terminos Concilii Tridentini, niſi in illis ſpecificè eidem fuerit derogatum? affirmativam ſequitur